

NAISTÖÖLINE

JA

NAISKOLHOOSNIK

№ 4 (59)
APRILL
1934

№ 4

(59)

NAISTÖÖLINE

JA

NAISKOLHOOSNIK

APRILL

1934

IGA KOLHOOSI TÄHTSAM ÜLESANNE SEISAB NÜÜD SELLES, ET PIDADA JÄRJEKINDLALT JA HOOLEGA VÕITLUST KEVADISE KÜLVIPLAANI ÕIGEL TÄHTAJAL TÄITMISE JA KÜLVI OMADUSE EEST. ÜHTAEGU ON TARVIS VÕITLUST PIDADA IGA UUE VASIKA, IGA PÕRSA KASVATAMISE JA UUE KARJAMAATÜKI MURETSEMISE EEST, ET TÄITA PARTEI XVII KONGRESSI OTSUSI KARJAKASVATUSE ALAL

PARTEI XVII KONGRESSI OTSUSED HULKADESSE!

Teostame partei XVII kongressi otsused karjakasvatuse alal

Sm. Stalin oma aruandes partei XVII kongressil näitas meile haruldaselt selgelt ja elavalt, missugused suured saavutused on meil NSV Liidus esimese viisaastaku täitmisel kommunistliku partei juhtimisel.

Meie maa on viimaste aastate vältel põhjalikult ümber kujunenud.

„NSV Liit on selle aja vältel põhjalikult ümber kasvanud, heites enesest mahajäänud oleku ja keskaegsuse ilme. Agraarmaast on ta muutunud suurtööstuse maaks. Väikese üksikpõllumajapidamisega maast on ta muutunud kollektiivse mehaniseeritud suurpõllupidamisega maaks. Pimedast, kirjaoskamatust ja kultuurivaesest maast on ta muutunud, õigemini muutub, kirjaoskajaks ja kultuurseks maaks, mis kaetud kõrgemate, kesk- ja algkoolide määratusuure võrguga, kus õpetust antakse NSV Liidu kõigi rahvuste keeltele“ (Stalin).

Esimese viisaastaku hiiglasuured edusammud rahvamajanduse igas harus andsid partei XVII kongressile võimaluse üles seada määratusuuri uusi hiigla ülesandeid teise viisaastaku jaoks — klassideta ühiskonna ülesehitamise viisaastakul.

Need ülesanded esitas meile meie juht sm. Stalin oma kõnes partei XVII kongressil geniaalselt ja selgelt tegevuse programmina. Sm. Stalin näitas oma kõnes mitte üksi seda, mida tarvis teha, vaid ka seda, kuidas on tarvis teha. Sellepärast võttis partei XVII kongress tema aruande kui juhtnööri võitluses tegutsemiseks, kui võitluse sõjariista eelseisvate suurte ülesannete teostamiseks.

Nende ülesannete hulgas rõhutas sm. Stalin eriti karjakasvatuse edaspidise arenemise tähtsust.

„Selge on, et laialipillatud väikeste talumajapidamiste kolhoosidesse ühendamise määratusuured raskused, peaaegu tühjale kohale suure hulga suurte teravilja ja karjakasvatuse majapidamiste loomise raske töö ja, üldse, reorganisatsiooniline ajajärk üksikpõllupidamise ümberkorraldamisel ja üleviimisel uutele kolhoosilistele roobastele, mis palju aega ja suuri kulusid nõuab, — et kõik need tegurid määrasid paratamatult ära niihästi põllumajanduse tõusu pikaldased tempod kui ka võrdlemisi pika languseajajärgu kariloomade arvu arenmises“ (Stalin).

1933. aastal — esimesel aastal pärast reorganisatsioonilise ajajärgu lõppemist, jõudis loomade arvu languse ulatus alamäärani, seakasvatuse alal on aga isegi tõusu tunnuseid olemas.

„See tähendab, — räägib sm. Stalin, — et 1934. aasta peab saama ja võib saada murrangu aastaks tõusule kogu karjamajanduses.“

Et seda saavutada, tuleb kõik meie jõud ja kõik abinõud ära kasutada.

„Karjanduse asja peavad oma kätte võtma kogu partei, kõik meie tegelased, parteilised ja parteitud, seda silmas pidades, et karjanduse probleem on nüüd samasugune esimeseajärgu probleem, nagu oli eila juba edukalt lahendatud teravilja probleem“ (Stalin).

Niisama nagu teravilja probleemi lahendamisel, peame meie lõõktöö korras, enamlikult, kohe nüüd, mitte ühtegi minutit viivitades, asuma kõige jõuga ka selle uue ülesande lahendamisele, et teostada partei XVII kongressi otsust — tõsta karjanduse produktsiooni 2,25 korda.

Kõigi teiste ettevõtete kõrval karjanduse asja tõstmises ja edaspidises arenemises on esimeseajärgu tähtsusega ülesandeks — karja juurdemuretsemine, noorkarja hoidmine, et teda haigused ei hävitaks, et noori loomi ei tapetaks, ja tarviliku loomatoidubaasi loomine.

Oleme meie suutelised seda ülesannet praegu täitma?

Sellele võib ainult üks vastus olla — **suutelisemad kui kunagi varem**. Selleks annavad meile eeskuju paljude kolhooside kaubafarmid.

Näiteks kolhoos „Kiir“ Tsherepovetsi raioonis Leningradi oblastis. Sellepeale vaatamata, et üldiselt loomatoitu napilt oli, oskasid selle kolhoosi kolhoosnikud siiski mitte üksi tiinete loomade õieti toitmist võimaldada, vaid ka normaalset sünnitamist, ja suutsid noorloomade suremist ära hoida.

Miks ei või kolhoosid, farmid, kolhoosnikud ja töötavad üksikmajapidajad samasuguseid tagajärgi saavutada karjakasvatuses? Muidugi võivad. Siin on tarvis kindlat teadvust, tahtmist ja hoolt.

Sellepärast, asume kohe tööle, sest peasjalikult kevadel võime aluse panna kogu karjakasvatuse edule käesoleval aastal.

Eriti palju kaasa aidata võivad ja peavad siin naiseltsilised — naiskolhoosnikud. Enamliku energiaga lahendame karjakasvatuses kevadiste tööde keerdsõlme — viime läbi lõõktöö alusel paaritamise hoogtöö, organiseerime õiget abiandmist vasikate ja põrsaste sünnitamisel, võitleme noorloomade suremise ja nende tapmise vastu.

Tuletame meelde sm. Stalini sõnu, mis ta partei XVII kongressil karjakasvatuse arendamise puhul ütles: „Ei maksa tõendada, et nõukogude inimesed, kes teel eesmärgile mitugi tõsist takistust võitnud, ka selle takistuse suudavad võita.“

NAISKOLHOOSNIKUD, KEVADISE KÜLVI LÖÖKLASTE ESIRIDADESSE!

Möödunud aastal saavutas meie partei ja nõukogude valitsus sotsialistliku majapidamise alal suuri edusamme. See oli kolhoosidel esimene rikkaliku saagi aasta, mil sotsialistlik sektor sai otsustavalt kindlustatud. Sellega on seletatav kolhoosnikude töövaimustus ja kollektiviseerimiselaine uus tõus.

Nüüd leidub väga vähe neid naiskolhoosnikke, kes aru ei saa, ei **ainult kolhoosides** vabaneb töötav talunaine igavese rõhumise alt ja võidab omale täieliku üheõigusluse mehega.

Meie näeme, kuidas isegi üksikmajapidajatest naised veenduvad ikka rohkem ja rohkem kolhoosilise elu näidetel, et **ainult kolhoosiline majapidamine** toob neile vabastamist igapäevasest puudusest, muredest, kurnavast tööst oma isa, äia või mehe majapidamises. Kolhoos, see on ühiskondlik majapidamine, milles naine võib osa võtta „üldisest valmistuslikust tööst“ (Lenin).

Käesoleval aastal seisab meie ees võitlus rikkaliku saagi eest, kolhoosniku jõuka elu eest, enamlikkude kolhooside eest, ka-

pitalistlike olluste lõpuliku likvideerimise eest külas.

Lähenevad kevadise külvi kibedad päevad.

Selleks, et täita partei ja valitsuse direktiive kevadise külvi alal, on vaja eestkätt kolhoosnikkude hulkade, naiskolhoosnikkude endi algatust ja iseseisvust. Siin ei tohi ootama jääda, kuni tulevad raioonist või oblastist inimesed, kes peavad juhatust andma kolhoosi töös.

Kevadiste tööde ajaks vaja vabastada naiseltsilised oma köögist ja lastehoidmisest, et nad võiksid ja saaksid osa võtta kolhoosi üldisest valmistuslikust tööst.

Veel kord vaja järele vaadata, kas kolhoosil jätkub seemneid, järele proovida nende idanemist, luua brigaadid, masinad, inventar ja hobuseriistad järele vaadata, inimesed õieti töökohtadele panna, lepingud masina- ja traktorijaamaga sõlmida.

Kolhooside naisteaktiiv peab kevadiseks külviks muretsema ruumid lasteasutuste jaoks ja nad laskma ära remonteerida. Vaja välja eraldada laste toidufond ja leida produktid ühissöögi laua korraldamise jaoks, sest ühissöögilaud annab võimaluse tööjõudu, aega ja energiat kibedal tööajal paremini ja otstarbekohasemalt ära kasutada. Kõikide nende tööde peale vaja leida energilised ja tublid tööinimesed, et asjal kindel edu oleks.

Iseäranis tähtis on kevadiste tööde läbiviimise juures kolhoosi hulkade üldise aktiivsuse tõstmisel. Vaja paremini organiseerida tööd ja suurendada sotsialistlike põldude lõõklaste arvu. **Vaja võidelda esimese koha eest kevadise külvi alal.** Seda meie saavutame aga sotsialistliku võistluse abil. **Sotsialistlik võistlus on võitlus paremate töö-näitajate eest.**

18. märtsil Leningradi eesti tööliste ja Volossovo raiooni eesti kolhoosnikkude sideõhtul E. T. Haridusmajas astusid kolhooside naisesindajad sotsialistlikku võistlusesse ja võtsid oma peale järgmised kohustused:

LEPING

Meie allakirjutanud: **Silberg** — „Punase Põllumehe“, **Janna** — „Uue tee“, **Puusapp** — „Punase Kiire“, **N. Raud** — „Kiire“, **A. Karts** — „Salu“, **Preis** — Simiitisa kolhooside naisesindajad tegime sm. V. Kingisepa nimelises E. T. Haridusmajas 18. märtsil 1934. a. järgmise omavahelise lepingu:

Kolhoosi tagasi minnes organiseerime ühes kohapealse ÜK(e)P ja ÜLKNÜ rakuksesega ja kolhoosi juhatusega enda ümber naiskolhoosnikud ja viime läbi järgmised ettevõtted:

1. Organiseerime suvise töö ajaks lastesõime ja võtame kolhoosi tööst osa.

2. Organiseerime endi kolhooside naiste vahel sotsialistliku võistluse ja tõmbame vähemalt 50% naistest lõõklasteks.

3. Organiseerime vastastikku endi kolhooside vahel kevadisele külville valmisoleku ülevaatuse, korraldades sedasama ka iseendi kolhoosides.

4. Eritiselt tõmbame lõõklasteks karjatalitajad ja eestkätt noorkarjatalitajad, saades endile ülesandeks piima ja liha riiginormi õigeajalise täitmise ja hea hinnangu saavutamise meie noorkarja kasvatamises.

5. Kohustume külanõukogule ja kolhoosi juhatusele kaasa aitama kolhoosi pugunud võõraid ollusi välja selgitada ja kõiki kolhoosi töö lõhkujaid ja prakitegijaid paljastada.

6. ÜK(e)P raioonikomitee ja RTK otsuse täitmiseks viime kollektiviseerimise meie külas 1934. a. sügiseks põhijoontes läbi, arvestades seda, et kõige soodsam kollektiviseerimise aeg on kevadise külvi ajal.

7. Organiseerime ajaviitmatult ÜK(e)P XVII kongressi materjalide läbitöötamist, et sel alusel korraldada tervet oma tööd.

8. Organiseerime naiskolhoosnikkude poolt vähemalt 5 märkust kuus kolhoosi seinalehte ja mitte vähem kui üks sõnum „Naistöölisele ja naiskolhoosnikule“. Asume „Naistöölise ja naiskolhoosniku“ tellimiste vastuvõtmisele hüüdsõnaga — teiseks poolaastaks igasse kolhoosi peresse naisteajakiri.

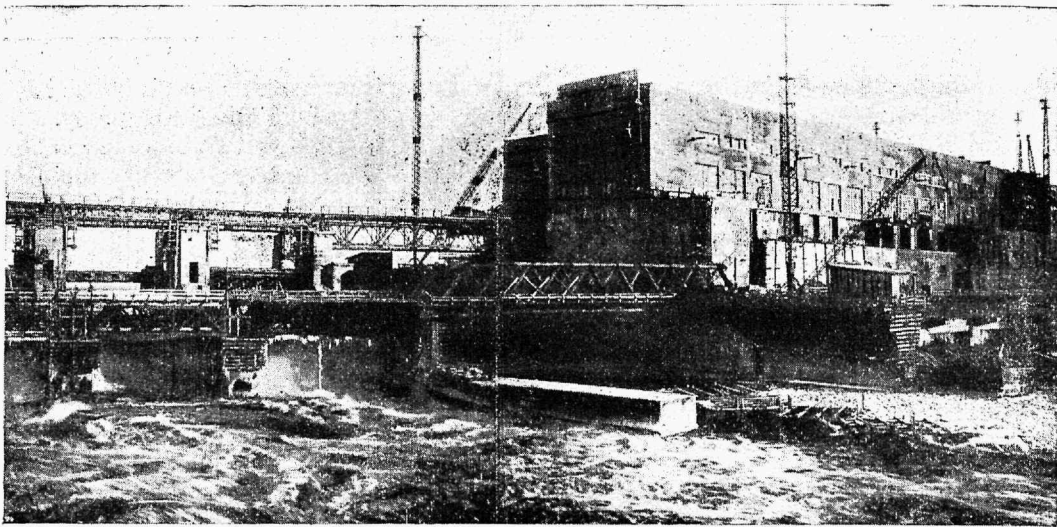
9. Meie lepingu punktide täitmist kontrollivad: **Aleksejeva** — Volossovo raiooni täidesaatekomiteest, **Jerschova** — poliitosaonnast, **E. Karu-Pöögelmann** „Naistöölise ja naiskolhoosniku“ toimetuse poolt ja **A. Kuusk** E. T. Haridusmaja naiste sidebüroo poolt.

(Allkirjad).

* * *

Seega astusid Volossovo raiooni eesti naiskolhoosnikud kevadise külvi lõõklaste esiridadesse. Leping on sõlmitud, sellele peavad järgnema töö kõrged näitajad. Raiooni organisatsioonide, E. T. Haridusmaja naiste sidebüroo ja „Naistöölise ja naiskolhoosniku“ toimetuse poolt väljaeraldatud seltsiliste kohus on kontrollida vastu võetud kohustuste täitmist ja ühes sellega ka abiks olla selles, et **sotsialistlik võistlus oleks tõeliseks sõjariistaks võitluses kõrge töö-omaduse eest, parema kevadise külvi, jõuka kolhoosniku ja enamliku kolhoosi eest.**

S. Kirsch.

Sviiri elektrijaam.

HELEDALT SÄRAVAD SVIIRI TULED

Lenin pärandas meile õpetuseks: „Kasutada pärast kodusõda alanud „rahuvaheaga“ selleks, et oktoobrivõitused kindlustada ja laiendada, et vabastada meie maa välismaadest ärarippuvusest tehnika ja majanduse alal.“ Lenin näitas, et „sotsialismi ainukeseks materjalseks aluseks peab olema suur masinatööstus, mis on suuteline reorganiseerima ka põllumajandust“. Lenin õpetas, et „ainult siis, kui maa saab elektrifitseeritud, kui tööstus, põllumajandus ja transport pannakse uuele suurtööstuse tehnikalisele alusele, siis võidame lõpulikult“.

Hilju möödunud partei XVII kongress näitas ära, missuguse järjekindlusega meie maa tööliklass kommunistliku partei juhtimisel, eesotsas sm. Staliniga, teostab Lenini õpetust.

Aast-aastalt kasvab meie tööstus, sotsialistlik põllumajandus, transport. Ikka rohkem ja rohkem nõuab meie rahvamajandus elektrijõudu. Terve meie maa on kaetud juba elektrijaamade võrguga, millest üleilma silma paistavad niisugused hiiglased, nagu Volhovi, Dnepri ja teised elektrijaamad.

Partei XVII kongressil oli nende hiiglaste ridadesse paigutatud ka Svirstroi oma suurte saavutustega.

Pärast Volhovi hüdro-elektrijaama valmishitamist asuti Sviiri elektrijaama ehitama.

Kuus aastat tagasi algas Sviiri kaldal suur töö, algas võitlus loodusega, võitlus

jõega ja ta savise põhjaga, mille peal praegu seisab kindlalt ja võimsalt suur elektrijaam. See on hiiglatöö, mis Sviiri hüdro-elektrijaama ehitamisel tehtud. Sarnase, see on devooni, savise maapõhja peal pole maailma praktikas veel kunagi nii suurt ehitust ette võetud. Väljamaa insenerid, keda nõukogude valitsus konsultantidena töökohale kutsus, ei võinud tööalgu midagi öelda. Poolteist aastat „töötas“ mister Enneges ehituse kohal ja kui temalt viimati küsiti: „Mis teie arvate devoonist?“ siis saadi ainult lühike vastus: „Ei tea.“

Ameerika insener Cooper, kes Dneprostroid konsulteeris, vastas vähe teisiti: „Pole roosi okasteta, pole ka ehitust, kus kõik alati hästi läheks. Svirstroi on aga okkad ilma roosideta.“

Ja muidugi, sm. Cooper ei olnud oma praktikas veel ehituse jaoks kõlblikkuse mõttes sarnast maapõhja näinud, sest Dneprostroi põhi on kindla kalju peal. Muidugi, võrreldes graniidikaljuga on „devoon“ päris sült.

1928. a. määratakse sm. Graftio, kes Volhovstroidis peainsenerina töötas, uuesti vastutavale kohale — Svirstroisse. Rootsi-maalt kutsuti uued konsultandid. Svirstroi sai hulga masinaid, ekskavaatoreid, uuema konstruktsiooni järgi ehitatud Ameerika väikseid „Marionisid“. 1930. aastal voolas Svirstroisse hulk tööjõudu — 10 000 töolist oli agaralt tööil. Siin olid mitmed

naiste grupid, kes oma töövaimustuses, energias meestest sugugi maha ei jäänud, vaid mõnikord isegi 150% tööplaanist täitsid. Kõik see võimaldas suure ettevõtte teostamist, sest „pole kindlusi, mida enamlased ei vallutaks“. Ehituse projekt aga sai mitu korda ümber tehtud, sest loodus tõi uusi ootamatusi esile, millega uuesti võidelda tuli. Jaanuarikuus 1931. a. organiseerivad ühiskondlikud organisatsioonid võitluse mullaga. Laupäevikutest võtsid tuhanded tööliselised osa.

Oli pakane talv. Savi muutus kiviks. Teda pidi aga siiski võitma. See oli üks raskematest aastatest ehituse alal. 1932. a. algab juba betoonitöö ja jaama monteerimine. Ehitus pidi saama punasele tahvile, seda püüdsid tuhanded, selle eest võitlesid mustatöölised, kvalifitseeritud töö-

lised, insenerid. Hullumeelseks ettevõtteks lugesid oportunistid Sviiri jaama ehitamise. Kuid enamlased võitsid ka sel korral.

Jaam on valmis. Ta annab voolu Leningradi tehastele. Ta võimaldab laevadele sõidu Sviiri kaudu, mida enne veelalused kaljud takistasid. Nüüd on vesi niipalju kõrgele tõstetud, et need kaljud vee põhjas laevadele hädaohtlikud ei ole.

Veel kord näitas kommunistlik partei, kelle juhatusel tuhanded töölised ja hulk noori insenere töötasid, et meie tahtmisel pole tõkkeid. Sviiriga pannakse meie sotsialismi ehituse ajajärku jälle üks uus ajalooline võit. Ka see meie võit olgu maailma töölisklassile tõenduseks, et Nõukogude Liit kasvab aast-aastalt, kindlustab oma ridasid ja ehitab miljonitele uut paremat elu.

Helle Kochberg.

SVIRSTROI

Mühisevad männad tuulehoos!

Valdav jõgi maruhoos!..

Soosel pinnal,

kalda rinnal

vahest harva kalamees

sõuab lootsikuga vees.

Talvel lumehange vöö

katab metsa une, öö...

Äkki aga õhku täidab,

uue elu lootust läidab

kirve hoop!

Tulnud inimene-torm,

tugev, ehituses vorm!

Metsas võitlushüüe kajab,

töörahuas siin uut ilma rajab:

Künnab ümber põhja pinda,

mannermaa saab hoobi rinda.

Algab jõega võitlus uus

talvekuus.

Veel on tundmatud devoonid,

juba töötamas Rustoonid.

Ekskavaator puurib pinda,

uurib savist põhja-rinda.

Seitse tuhat töolist töö —

nagu päeval, nii ka ööl.

Viimaks võidetud devoon,

läbi puuritud ta soon —

Ühissamm!

Ühissamm!!

Valmis on elektri jaam.

Saadab valgust Leninlinna,

annab oma saadust sinna,

kelle pinnal tööline

võitis oma õiguse.

Helle Kochberg.

„AGA KUI KODANLUS VALIB SÕJATEE, SIIS ASUB KAPITALISTLIK-
KUDE MAADE TÖÖLISKLASS, KES NELJAAASTASE KRIISIGA JA TÖÖ-
PUUDUSEGA MEELEHEITELE VIHDUD, REVOLUTSIOONITEELE. SEE
TÄHENDAB, ET REVOLUTSIOONILINE KRIIS VALMIB JA SAAB VAL-
MIMA. JA REVOLUTSIOONILINE KRIIS SAAB KASVAMA SEDA KIIRE-
MINI, MIDA ENAM KODANLUS OMA SÕJALISTES KOMBINATSIOONI-
DES SASSI LÄHEB, MIDA SAGEDAMINI TA HÄKKAB TARVITAMA
TERRORISTLIKKE VÕITLUSMEETODEID TÖÖLISKLASSI JA TÖÖTAVA
TALURAHVA VASTU“

STALIN

IMPERIALISTIDE ETTEVALMISTUS UUELE SÕJALE JA NENDE „HOOLITSEMINE“ NAISKAADRITE KAS- VATAMISE EEST

Maailmasõja kogemused näitasid, kui laialt võib naiste tööjõudu sõjaettevõtetes kasutada sel ajal, kui meestöölised on paisatud väeliinile. Neid õppetunde omastasid väga hästi kõigi maade kodanlased, varustades juba varakult oma sõjatööstust ja temale lähedaid tööstuseharusid vastavate naiste tööjõu kaadritega. Toome siin mõned näited.

Rumeenias — lõhkeainete tehases Bukarestis, oli 3 tuhandest töolisest 40% naistöölisi; praegu on neid 50%, kuid ülejäänud on militariseeritud töölised.

Jaapanis; Kuras, merearsenalis ja elektrisignaliseerimise tehases õpetatakse välja sõja ettevalmistuse eesmärgil spetsiaalselt naisterahvaid treialeid.

Poolas, Tšecho-Slovakkias, Prantsusmaal ja teistel maadel kasvab järjekindlalt naiste arv, kes töötavad sõjatööstuses ja sellele lähedates tööstuseharudes (keemia, kunstiidi j.t. tööstuseharudes). Saksamaal tõmbab Hitleri valitsus, kes püüab kodanluse püüdeid teostada, rohkem kui kunagi varem naisi sõjatööstusesse.

Vasagis (lõhkeainete vabrik) oli Hitleri diktatuuri esimesel 4—5 kuu jooksul tööle võetud 1.400 inimest, siinjuures peaaegu ainult naisterahvaid ja kõigepealt noori naistöölisi. Keemiavabrikud teatasid, et augustis 1933. a. olid nad tööle võtnud 1.300 inimest, peamiselt naisterahvaid.

Kui esimeses imperialistlikus sõjas kodanlusele naisi väeliini seljataga tarvis oli, kõigepealt sõjatööstuse ja üldise tööstuse jaoks, siis tuleviku imperialistlikkudes sõdades ja interventsioonides püüab kodanlus naisi kasutada mitte ükski tööstuses, vaid ka aktiivsete kodusõjast osavõtjatena proletarise revolutsiooni ja enamlaste vastu. Sõja eesmärkidel luuakse kodanlistel maadel naiste sundusliku töö laagrid, kus peaaegu täiesti ilma tasuta ja juba militariseeritud tööjõuna naiste tagavaravägesid hakatakse kasvatama.

Saksamaa fashistlik valitsus asutab suuresti sundusliku töö laagreid sõja-strateegilistes huvides.

Noorte naisterahvaste sundusliku tööriiklik valitsus Saksamaal otsustas viibimata 60 uut naistelaagrit üle maa avada, teatab fashistlik „Angriff“ (8. X — 33).

Naisterahvaste sundusliku töö laagrite jaoks valmistatakse kiiremas korras — 3 nädala jooksul — naiskaadreid, kusjuures see ajakirja „Nachtausgabe“ teatel täielikult soldati-tuupimise stiilis sünnib. Naistelaagris seatakse sisse ka vormiriiete kandmine.

Nii tõmmatakse naisterahvaid Saksamaal sundusliku töö laagrites valmistuslikku töösse ja valmistatakse ette ka sõja jaoks.

Ameerika Ühendriikides eraldatakse samuti palju tähelepanu naisterahvaste mi-

Rahvusvahelisel naistööliliste päeval 8. märtsil käis NSV Liidus grupp Prantsusmaa, Inglismaa, Hollandi, Belgia, Rootsi, Norra, Daani, Hispaania ja Saari maakonna (Saksa) naistöölilisi ja kaevandustööliste naisi. Pildil Hollandi naistööliliste esindajad.

litariseerimisele. Üheks tähtsamaks astmeks sõja ettevalmistuses on sundusliku töö laagrid, mida proua Roosevelt ja tööministeerium on organiseerinud. Peale selle on veel terve rida naisterahvaste poolsõjalisi organisatsioone loodud, nagu Ameerika sõjaväestaabi abiandmise naisorganisatsioon, Betsi Rossi nimeline naislendurite korpus j. t. Samal ajal organiseeritakse naisterahvaste ettevalmistust sõjale maskeeritud sõjavastase lobisemise katte all. Iseäranis suurt aktiivsust selles mõttes on näidanud n. n. „Rahvuslik konverents sõja põhjustest ja viisidest“.

Prantsusmaal, Itaalias, Poolas, Tshehoslovakkias, Ameerika Ühendriikides on juba seadused vastu võetud või valmistatakse seadusprojekte naisterahvaste mobiliseerimise kohta sõja ajal.

Ka valges Eestis ei maga naised. Ka seal töötavad mitmesugused naisterahvaste sõjalised organisatsioonid, nagu „Naiskodukaitse liit“ ja „Punane rist“, kus agaralt tööd tehakse sõja ettevalmistamiseks.

1906. aastal kirjutas Lenin: „Täna imperialistlik kodanlus militariseerib kõiki, isegi noorsugu. Homme, nähtavasti, asub ta

naisterahvaste militariseerimisele.“ Meie näeme, kuidas tõestuvad Lenini sõnad. Valmistades ette uutele sõdadele, võtab imperialistlik kodanlus abiks kõik abinõud selleks, et mobiliseerida töötavate naiste hulki ja teha neid oma verise poliitika sõjariistadeks.

Kuid kodanlusel tuleb oma ettevõtete läbiviimisei kokku põrgata tööliskade vastuvõitlusega, mida organiseerivad komparteid ja punased ametiühisused igal maal.

Kapitalistlikkude maade töötavad naised on näidanud vahvust, oskust ja kindlust sõjariistus võitluses oma kurnajate vastu. Seda tõendavad meile 1924. a. 1. detsember Eestis ja hiljutine ülestõus Austrias, kus naisseltsilised ühes meestega võitlesid barrikaadidel tööliklassi timukate — fashistide vastu.

Kogu maailma tööliklass teab, et kapitalismi üldisest kriisist väljapääsuks pole muud teed, kui see, mida näitas Oktoobrirevolutsioon, ja sellepärast koondavad nad oma ridu ikka tihedamini ainukese õige tööliste juhi — Kommunistliku Internatsionaali lipu alla.

S. K.

ILUKIRJANDUS**EESSAARE AADU**

Eessaare Aadu ilmus ilukirjandusse 1916. aastal, sel ajal, kui eesti ilukirjanduses valitses „Noor-Eesti“ vool — kodanline kirjanduslik vool. „Noor-Eesti“ kirjanduse hüüdsõnaks oli: Hoidkem „tõsiste küsimuste eest“. Elu olgu ainult lõbutsemine, mänglemine, ilutsemine.

F. Tuglase, ühe „Noor-Eesti“ silmapaistvama esindaja, romaanikangelane (Felix Ormusson) lausub töötavate hulkade kohta: „Külmana lähen neist mööda ja vaatan neist läbi kui silmapetusest.“

Ilutsetakse ja hõljutakse kuskil segases õhkkonnas.

Selle voolu kõrval arenes teine kirjanduslik vool — proletaarne, revolutsiooniline kirjanduslik vool (H. Pöögelman, J. Lilienbach j. t.), kes oli katkestanud igasugused sidemed kodanlusega ja lõpulikult proletaarse revolutsiooni teele asunud. See kirjanduslik vool oli vähemuses, sest kodanlise korra juures ei ole proletaarsel kirjandusel neid tingimusi, mis soodsustaksid tema arenemist, tema massilist tõusu.

Selle eesti proletaarse revolutsioonilise kirjanduse andekam esindaja on Eessaare Aadu.

Eessaare Aadu kirjeldab peaaegselt realistliku üksikasjalikkusega maatameeste

elu, toob selle klassi esindajad kirjanduses esiplaanile, kelledest F. Tuglase romaanikangelane „külmalt mööda läheb“.

Paremad Eessaare Aadu jutud on „Viimne pauk“ ja „Metsa serval“. Viimases on kunstiliselt suure kõrgusega, psühholoogiliselt tõetruult näidatud, et revolutsioonääril on revolutsiooni kaitse ja tema eest võitlemine kõige ülem seadus; võitlus klassivaenlasega ja tema hävitamine, olgu see kas või tema oma vend, on revolutsioonäri kõrgem kohustus.

Avaldame siinkohal ühe Eessaare Aadu vähema jutukese „Peet ja Iida“, mis näitab, et ka laste ilm on kaheks jaotatud — ühel pool vaesed, nagu Peet — „Sauna Maie kaltsupunn“ — ja teisel pool rikkad, nagu kaupmehe poeg Eedi — „Mamma kooremokk“.

Jutukeses on alla kriipsutatud, et ka selle kahe ilma vahel valitseb klassivaen.

Peet on just eriti sellepärast vihane, et see poiss — Eedi, kes Iida kallale tuleb, on — kaupmehepoeg.

Ka Eedi silmad lõövad vihaselt läikima, kui ta näeb, et tema kallale tormaja on Peet — „Sauna-Maie kaltsupunn“.

Eessaare Aadu kuju on elavad ja värvirikkad. Keel lihtne ja laused lühikesed.

EESSAARE AADU**PEET JA IIDA**

Veel kord kaikaga Punule mööda ristluid ja Laudikule parmu prinaga mõnu takka. Ning kogu kari ongi põlluaiast eemal soorannal kadastikus.

Peet viskas malga, vaatas ringi ja kihutas siis, üle küngaste ja veeloikude karates, sohu. Teda ei huvitanud noored kivitriksid, kes said vaevalt eest kõrvale ja siis, istudes järgmise mätta või kännu otsa, tegid seal pilkavaid knikse. Noor jännes põrkas kadaka alt üles ja pani põigeldes lip-pama. Kuid ka see ei tõmmanud enese peale Peedi tähelepanu. Niisama ei peatanud jooksja siiliperekonna juures, kelle vist eilaõsine ebaõnnestunud jaht juba nii vara välja luusima oli ajanud.

Peedil hüppas süda rinnus. Ei mõistnud õieti isegi miks. Aga ei, ta teadis seda

siiski. Oli jälle tung seda sarjandit pisut tuuseldada. Hoopis natuke. Talle järsku põõsaste vahelt juurde hiilida ja silmad selja tagant kätega kinni katta. Oo, kuidas see siis kratsib ja rabeleb ning vabaneda püüab! Just kui pisike kass. Aga tema, Peet, pistab järsku jooksu. Kaob niisama nägemata nagu ilmus. Ainult patsilindi viib kaasa. Miks? Aga muidu. Seob pärast selle punase riideääre kepi külge. Rõnib aia peale ja keerutab oma võidumärki peakohal. Nii et Iida seda üle soo näeb.

Niisugune jube pisike pika! Sarnast ei ole Peet veel näinud. Tolgendab päevad otsa üksipäini karja juures. Enamasti seisab seal nagu tilluke seenenupp. Ja tee mis tahad, aga nuttu temast välja ei saa. Mitte pisaraidki ei tule. Ega lähe kellelegi kaebama.

Rahvusvahelisel naistööliste päeval 8. märtsil küis NSV Liidus grupp Prantsusmaa, Inglismaa, Hollandi, Belgia, Rootsi, Norra, Daani, Hispaania ja Saksamaa naistöölisi ja kaevandustööliste naisi. Pildil Belgia naistööliste esindajad.

Aga see ärritab ja õrritab. Tekitab naljaka tunde. Tahtub ikka jälle teda kiusata. Ning ühtlasi hea olla. Kõik see on hoopis teisiti kui mullu Liisuga. Seda ei puutunud ta kordagi. Oli seks liig narr. Edev ja suure suuga. Just nagu vastand lüdale, kes endamisi heliseb laulda oma tillukese häälega. Nagu mõni kasevint. Nosib otsida mööda põõsaid ning künkaid põrnikaid, linnupesid. Ehk püüab kraavis kalu. Just kui poiss. Ei, vägisi tahad niisugust mudatükiga visata. Ehk kaikaga vett vastu silmi pritsida. Niisamuti vallatuse pärast. Peet on juba piirikraavi ääres. See on täis vajunud ja loomadest kinni tallatud. Teisel kaldal laialisõtkutud vallil kükitavad segamini kadakapõõsad. Just nagu teineteise vastu litsunedes.

Seal istubki lida oma karjamaa sees künkal. Ainult pea ja õlad paistavad kõrgete sinikaküngaste vahelt. Peet hiilib kraavi äärt mööda allapoole. Kuid siit ei pääse mitte salaja ligi. Lida istub just nagu poolpõiki kraavi poole. Aga avalikult tema kallale jooksta? Ei, see ei lähe. Jalad ei võta. Käed ei hakka. Nilpea kui lida teda näeb, hüüab ta kohe: Peet ae, kas kivitriks võib kännu sisse pesa teha? Ehk jälle: Mitu muna muneb kagu? Ja siis on tõukamistuju ära. Katsu aina, et vastata suudad ning et mitte lahtise suuga sõnu tas-

kust otsima ei hakka. Aga lida pärrib ja pärrib. Ning ise sähvib ja sähvib kogu aja noaga puupulka. Just kui poiss.

Ei, parem jätab ta täna patsilindi rahule. Teeb enda nagu siit mööda minema. Läheb lahtise noaga. Nagu otsiks parajat keppi vallilt. Ja kui parajasti lida kohta saab, vaatab tehtud imestusega selle poole. Aga siis kostab kohe küsimine: Peet ae, kuidas su jänesepoegade tervis on? Tule, istu siia künka otsa. — Ei, ma parem seisatan siin pisut, vastab tema. Muidu teeb Punu aiale tuule alla. — Sa peaksid talle laua silmade ette panema. — Paneksin kas või rõnga ninasse, kui see minu tegemine oleks. — Vaata saad ta käest kaevata! — Noh, kel sauna-Maie poja sooltest kahju on! —

Juba on Peet lida vastas põõsa taga. Silmitseb teda vargsi kadaka okste vahelt. Plika istub künkal ja solistab pruunikpõlenud paljaste jalgadega vee sees. Rätik õlgadele vajunud. Valkjad juuksed säsis. Luitunud samblakarvaline kuub. Ja, missugune oli see plika kevadel, kui esimest korda siia karja ilmus! Suitsulõhn tungis kaugelt ninasse. Vist oli ta saunast, kus kerisega ahi nurgas. Ja kahvatu ning kõhnetu, nagu oleks vee ja leiva peal paastunud. Ja nüüdki pole priskem. Ainult päikesest natuke üle võõbatud.

Kuid seal ilmub ootamata teiselt poolt üsna lida ligidalt põõsaste vahelt nähtavale sonimüts. Peet teeb ruttu sammu ettepoole ja ajab kaela pikale. lida tagant hakkab paistma ümmargune punapõseline nägu. Siis pikk kael. Sellepeale rippuvad õlad. Viimaks kogu poiss hallikas pluusis ja kukepükstes. Just nagu nädalane varblasepoeg. Hiilib tasa lida juurde.

Peedis kihvatab. Seda poissi ta tunneb. Koolivend vanemast jaost. Kaupmehepoeg Eedi. Talvel on koolis klassi ülevaatajaks. Korrakubjaks. Kaebab iga paberossi jupi pärast. Aga ise on esimene rihvand. Lähed söögiajal mõnest saunapoisist mööda, ja juba lendabki räim karbist põrandale. Ja katsu ta peale kaevata! Sööb pränikuid ning käib koolipapa kambris kohvi joomas. Aga nüüd jookseb aega surnuks lüües ümber ja lõhub linnupesi. Paras noor ronk.

Ja niisugune tuleb lida kallale! Oleks see Üleoja poiss olevat. Mikk. On ometi samasugune karjapoiss, kuigi taluniku poeg. Tehku koerust. Ikka nagu omade asi. Aga see pikakaelaga jõmpsikas! Ei, selle jaoks on veel kord ja kohus.

Eedi on järsku lida juurde karanud ja selle pikali visanud. Litsub siis parema käega vastu maad. Pahemaga aga krahmib sammalt ja topib talle krae vahele ja kuue alla. lida väksleb abitult. Künistab kallalekipputat käest. Kuid Eedi nätab ainult kollakasmusti hambaid. Nüüd napsab lameja hammastega. Suhu hakkab aga ainult poisi varukas.

Peet on kallaletungijal juba ümbert kinni haaranud ja ta eemale tõmbanud. Siis kargab ise tagasi ning kahmab pika kuusejuure kätte.

Eedi pöördub esiti kokkunult ümber. Siis lõövad tal silmad vihaselt läikima. Tõmbab maast kännu.

„Sauna-Maie kaltsupunn!“

„Mamma kooremokk!“

Ja mõlemad seisavad nüüd vaikides teineteise vastu. Nagu noored kohukaelakuked kevadel. Peet tahaks heameelega esimesena kallale tungida. Kuid teine on kaks aastat vanem. Palju suurema koguga, kuigi lodev ja saamatu. Tüli kokkumindes on võit siiski kahtlane.

Ja Peet hakkab vastase ümber ringi tegema, hoides nägu ikka selle poole. Eedi omalt poolt keerdub talle järele. Peet ei loodagi talle niiviisi selja taha saada. Aga tahtmata tuleb tung tiirusid teha. Ligineda ja taganeda. Teine viimaks lagedale jätta ja ise põõsaste vahele hoiduda. Siis vastasele juurikatükiga mööda keretabada ja itsitada, kui kadakad ja sangle-

pad varjuks on. Ole pealegi kaks aastat vanem. Joo rõõska piima. Lutsuta päevad läbi kompekke. Nii et hambad pigised. Peet annab sulle kas või õiguse esimese korra visata. Ja veel teise, kui soovid. Ning utjab siiski läbi.

Peet on juba poole ringi teinud. Eedi selja taga on nüüd lida. Aga see vaatab liikumata pealt. On mätta otsa astunud. Just kui tahaks paremini näha, millega kakelus lõpeb. Vahib altkulmu, oma alumist huult näppides.

Kuid Eedile ei näi seisukord meeldivat. Kardab kahe vastase vahel olla. Pillub pilke kord ühe, kord teise peale. Ja siis äkki pistab jooksu. Peedi juurikas lendab talle kohe järele. Sellele järgnevad sõimusõnad.

Sammu viiekümne peal peatab põgeneja. Näitab keelt. Peet kahmab uuesti kännutüki. Siis kaob Eedi põõsaste taha.

Peet astub kännule ja vahib, käed pükstetaskutes, sinnapoole, kuhu jooksja kadus. Noh, täna ei tule see enam tagasi. Aga tema, Peet, poleks isegi uskunud, et juba nii tugev on. Peaaegu nagu täiskasvanu. Kõige rohkem veel tulevase suve käib ta karjas. Aga kui siis järgmisel kevadel koolist koju tuleb, tunnust taskus, astub ema ette: Tänavu lähen suiltseks, ütleb ta. — Mis suuline sinusugusest konnast saab? — lausub eit. Aga endal heameel, et poiss siis rohkem teenib. Kuid tema, Peet, võtab järsku eidel ümbert kinni ja paneb ta ilma suurema sikutamisetä püsti tooli peale. Võt vähemalt raiepaku otsa. Näitab, mida temasugune koonal võib. — Ei, parem juba läheb ta puulõikajaks. Seal võib söögivaheajal mööda metsa ringi lasta. Marju korjata. Vaadata, kuidas oravad ketast lõövad. Harakate pesi välja piiluda.

lida on endisele kohale istunud. Ütleb, nagu poleks midagi olnud: „Tule katsu, kui soe vesi siin on!“

Peet unustab kohe oma tulevikuplaanid. Juba tahab ta seltsilise kõrvale aset võtta. Kuid see tõstab järsku käe üles ja näitab üle soo põllu poole:

„Näe, juba Punu jälle!“

Silmapilk tormab Peet põllu poole. Esimeste hüpete ajal, milledega üle küngaste ja pisemate põõsaste lendab, püüab ta näidata lidale oma jõudu ja osavust. Kuid siis kaob mahajäänud seltsiline meelest. Silmade ees seisab ainult kuritegija. Pagan Punu! Juba on tal pool keha aiast läbi. Lõhmib kaeralatvu. Ning peremees vahib rohuaiast värvavalt. Tuleb viimati jälle karjades karjamaale. Et ähvardada ja sõi-

mata. Ja lõpuks juuste järele sasida. Ning pealegi emale kaevata. See aga võib selle eest pühapäeval söögivahe vältel neljanda käsu toonis noomida.

Aga kui Punu on aia äärest minema kihutatud ja peremees kadunud, ronib Peet mulgule. Süda tuksub ja naerab. Kuhu jäi siis Eedi? Seal ronib ta parajasti üle aia maanteele: Näitab rusikat ning hakkab

kodu poole lonkima. Ja lida? See on kraavivallile tulnud ja seisab seal kännu otsas. Liikumata nagu päikesepaistel soojenduv nirkipoeg.

Ja ähvardavalt kaigast keerutades Eedile järele ning poolviltu piiludes lida poole, laseb Peet lahti valju laulu. Nurgelisel ja vigahelisel, aga omapärasel, iseteadvat ning väljakutsuval karjapoisiviisil.

SONUMID

VÖITLUS TEISE VIISAASTAKU EEST

Kasitski nimelise raadiotehase naistööliste-eeslaste raaport, ette kantud V. Kingissepa nim. Eesti Tööliste Haridusmajas, Leningradis 8. märtsil

Rahvusvahelist kommunistlikku naistepäeva pühitsemise olukorras, mil partei XVII kongress, sotsialismi võidukongress, kokkuvõtteid tegi meie määratusuurtest võitudest, ära määrates lähema tuleviku tegevuse ja võitluse programmi klassideta ühiskonna ülesehitamiseks.

Nende määratusuurte ülesannete täitmise tähe all töötavad ka Kasitski nimelise raadiotehase naistööliised. Meie tehase viie tuhande tööliise seas on 1500 naistöölist — lööklased, kes tehase parteiorganisatsiooni juhtimisel võidukalt töötasid 1933. aasta valmistusplaani täitmise eest. Samuti lööklikult võitlevad Kasitski nimelise tehase naistööliised ka teise viieaasta-plaani teise aasta programmi täitmise eest.

Eesrinnas sammuvad naistööliste brigadid, kes oma programmi arvulised ja omaduslised näitajad kaugelt ületanud on.

Ka eestlased naistööliised ei jää maha eesrinna lööklastest. Paremad lööktööliised on sl. Lepp, Straströöm, Tiidermann, kes oma valmistusplaani järjekindlalt ületavad ja sellega teistele naistöölistele eeskujuks on. Sl. Tiidermann on oma töö hea omaduse eest mitu korda premeeritud.

Rahvusvahelisel kommunistlikul naistepäeval töötame meie, Kasitski nimelise tehase naistööliised, veel suurema energiaga võidelda kõigi nende ülesannete väärilise täitmise eest, mis partei meie ette on seadnud.

Petrova.

Uutmoodi, kultuuriselt elada!

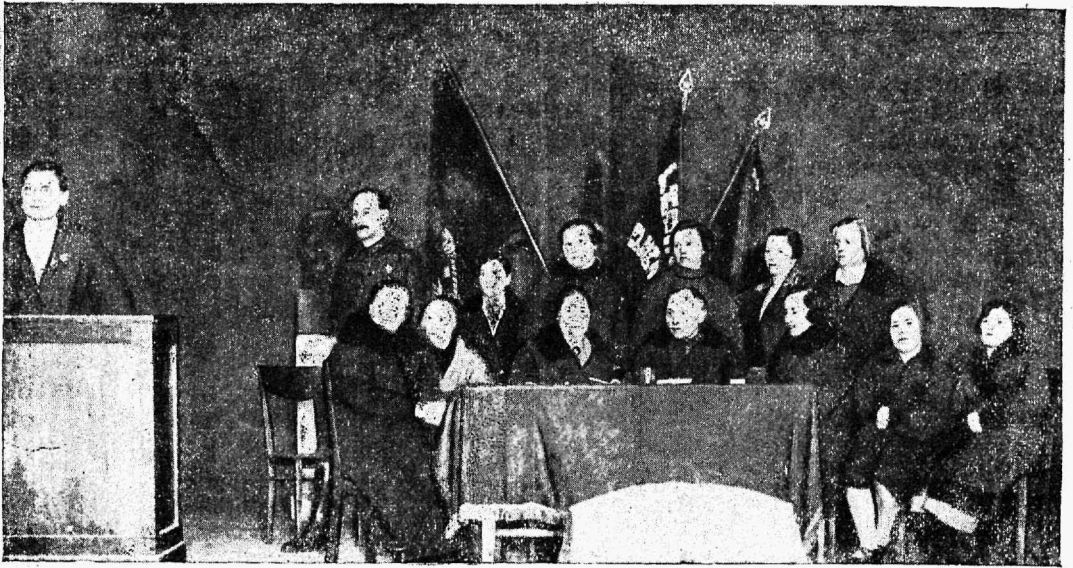
„Uue-Maritsi“ kolhoos Kingissepa raioonis võttis rahvusvahelist naistepäeva piduliku koosolekuga vastu. Naiskolhoosnikud teatasid uhkusega, et 8. märtsi pühaks on nad suuri edusamme saavutanud kevadise külvi ettevalmistamises. Seemned on täielikult külviks ette valmistatud, sahad ja teised tööriistad remonteeritud.

Anna Vimberg teatas oma ettekandes,

et naiskolhoosnikud on otsustanud lasteplatsi ja lastesõime organiseerida ning on oma peale kohustuse võtnud uutmoodi, kultuuriselt elada, elumajade puhtuse eest ja viinajoomise vastu võidelda jne, jne.

Samuti töötasid naiskolhoosnikud — töötada ausalt, teostades sm. Stalini loosungit — teha kolhoosid enamlikkudeks ja kolhoosnikud jõukateks.

V.

Leningradi Eesti ja Soome pedagoogilise tehnikumi naistepäeva piduõhtu presiidium.

VOITLUSES HARIDUSTÖÖLISTE KAADRITE EEST

Leningradi Eesti ja Soome Pedagoogilise Tehnikumi naisseltsiliste tervitus Rahvusvahelisel naistepäeval Eesti ja Soome türmides vaevlevatele naisseltsilistele

Meie, Eesti ja Soome Pedagoogilise Tehnikumi õpilased, õpetajad ja teenijad, tehes kokkuvõtteid meie Nõukogude Liidu suurtest edusammudest, mida meie saavutanud kommunistliku partei juhtimisel, saadame palava tervituse fashistlikkudel maal, eriti Eesti ja Soome türmides vaevlevatele naisseltsilistele.

Enda kvalifikatsiooni ja töö omaduse tõstmisega kindlustame meie ühist sotsialistlikku isamaad — NSV Liitu, aidates sellega kaasa ka teie võitlusele kapitalismi hävitamiseks, et meie eeskujul saaksite ehitama hakata uut kommunistlikku ühiskonda.

Palav kommunistlik tervitus meie seltsilistele valge Eesti türmides

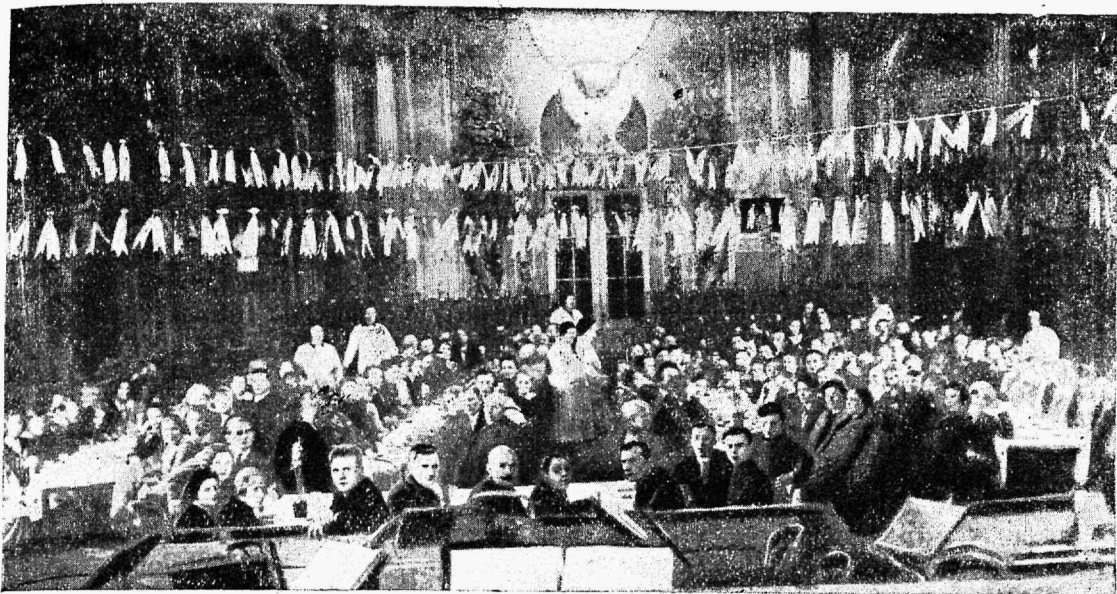
Sm. V. Kingissepa nim. Leningradi Eesti Töölise Haridusmaja pidulik koosolek saadab teile, Eesti türmides vaevlevatele naistöölistele, tulise proletaarse tervituse. Leningradi eesti naistööliste ja Le-

ningradi oblasti naiskolhoosnikud töotavad teha kõik selleks, et avaneksid kiiremas korras teie vanglate ukSED ja et teie võiksite ühes meiega uut helget kommunistlikku ühiskonda ehitama asuda.

Meie tervitus Ameerika eesti naistöölistele ja tööliste naistele!

Meie, Rahvusvahelisel naistepäeval Eesti tööliste Haridusmaja kokkutulnud Leningradi naistööliste ja tööliste naised, ära kuulanud sm. Radiku teadaannet Ameerikas elavate naisseltsiliste kavatsusest proletaarse naisteajakirja väljaandmise kohta, saadame teile, Ameerika naisseltsilised, palava proletaarse tervituse ja soovime, et esimene ajakirja number ilmuks juba üle-

ilmse proletariaadi solidaarsuse päevaks — Esimeseks maiks. Ühtaegu töötame teile, et oleme valmis teid kaastööga toetama ja sel teel edasi andma endi suure proletaarse revolutsiooni võidu ja sotsialismi ülesehitustöö kogemusi. Samuti oleme valmis ka teie ajakirja alalisteks tellijateks hakkama.

Naisseltsiliste sideõhtu Leningradis sm. V. Kingissepa nim. eesti tööliste Haridusmajas 9. märtsil 1934. a.

MEIE PIDU

Leningradi kevadistel uulitsatel hiilis juba videvik, kui Selma Haridusmaja ukse ette jõudis. Ta jooksis kiirel sammul trepist üles.

Silmates Almat, kes toolilt viimast loosungit seinale kinnitas, küsis:

„Kas abi vajad?“

„Ei, kõik on valmis,“ vastas Alma, toolilt maha astudes ja Selmale teretuseks kätt ulatades: „Kuidas sa täna nii vara siia jõudsid?“

„Tulin otse tehasest.“

„Mis rutt sul nii oli?“

Seinal rippuvat uut seinalehte silmitse-des vastas Selma: „Arvasin, et sinul abi vaja läheb, aga nagu näha, olete seinalehegi juba välja lasknud.“

„Tule, ma näitan sulle midagi huvitava,“ ütles Alma, Selma käe alt kinni võttes.

Nad astusid kantseleisse. Alma võttis laua pealt pakist ajakirja „Naistöölise ja naiskolhoosniku“ ja ütles: „Otsekohe trükikojast! Kuidas meeldib?“

„Naislööklane, sotsialismi ehituse eesrinna võitleja,“ luges Selma, lausudes: „See juba näitab, kuhu poole kõik naiseltsilised peavad püüdma. See on uus naine! Sellest näost peegeldub töötahe, energia ja vastutustunne.“

„Eesti naise“, valge Eesti naisteajakirja, septembrikuu numbri kaanel on ka naine, kes seisab keset viljapõldu, vikat käes, kuna eemal paistab päkapikune sasis rukki-

hakk, nagu eesti „suurpõllul“ kunagi,“ naeris Alma.

„Aga meie Nõukogude Liidus juhib naine traktorit, mis kombaini veab ja vill on kui müür, mis saavutatud sotsialistliku suurpõllupidamise teel“, seletas Selma vaivustatult.

„Tead, Selma, meil tuleb täna „Naistöölise ja naiskolhoosniku“ numbrite müümine ja tellimiste vastuvõtmine organiseerida,“ ütles Alma.

Nad väljusid kantseleist. Eesruumis kohtasid nad naisaktiviste, kes juba varakult Rahvusvahelise naistepäeva pidustusele kogunud. Alma jagas neile ajakirja numbreid ja tellimiste vastuvõtmise kviitungiraamatuid. Selma võttis ühe nendest ja ütles: „Enne seda raamatut tagasi ei too, kui kõik kviitungid tellijate nimedega täidetud.“

„Aga see võib alles kolme aasta pärast olla.“

„Esimeseks aprilliks sel aastal,“ vastas Selma kindla tooniga.

„Eks näe!“

„Jaa, näed,“ vastas Selma jonnakalt ja läks.

Ukse vahelt tagasi vaadates ütles ta: „Vaata, et täna veel raamatu tellijate nimedega täidan.“

„Kui lubad, siis täida!“ hüüdis Alma temale järele minnes.

Eesruumis kohtas ta seltsilist Kändu. Nad läksid saali.

„Kui palju valgust! Kui palju rahvast! Muusika...“

„Alma, aga kas mäletad, kus meie üksteistkümend aastat tagasi olime,“ küsis Känd.

„Ei ole unustanud ega unusta...“

Hetkeks näeb Alma end Marie Kännuga. Eestis vangikongis. Naistepäev. Villu Klementi tuline kõne proletaarsest naistepäevast. Siis rõhutatute rinnust puhkev võimas „Internatsionaal“... Sellele järgnev pime, niiske kartser... Nii kordub seal ka täna...

Eesriite avaneb. Endine naispoliitvang N. K. avab piduliku istangu. Muusika mängib „Internatsionaali“. Presiidiumi valitakse oblasti täidesaatekomitee vähemusrühvuste osakonna juhataja sl. Allermann, Leningradi nõukogu liige sl. Ella Karu-Pöogelmann, OGPU nim. tehase esindaja sl. Raudkepp, Punakaardi Liidu büroo poolt sm. Aleksander Jea, Kominterni Eesti sektsiooni ja teiste organisatsioonide esindajad. Aupresiidiumi valitakse sm. Stalin, Kuibõschev, Molotov, Krupskaja, Dimitrov, Tanev, Popov, Jaan Anvelt ja Hans Pöogelmann.

Sl. Allermann teeb lühikese ja selge kokkuvõtte partei XVII kongressi materjalide põhjal meie suurtest saavutustest ja naisseltsiliste osast sotsialismi suure ülesehitustöö alal.

Peale selle esinesid paljude tehaste, vabrikute ja teiste asutuste esindajad tervitustega ja töösaavutuste raaportitega.

Mäletatakse Villu Klementit ja teisi kodanluse vastu võitluses langenud seltsilisi püstitõusmisega. Saadetakse tervitustelegramm valge Eesti vanglates vaevlevatele seltsilistele.

Peale selle premeeritakse Haridusmaja paremaid naistöölisi sl. Haaki, Pokineni ja Maslovat.

Pidulik istang lõpeb ülendatud meeleolus. Orkester mängib „Internatsionaali“, millele kogu saal suure valmistusega kaasa laulab.

Algab kunstiline osa. Esimesena esineb Haridusmaja laulukoor. Selle järele kantakse ette teatristuudiumi naislöökbriigaadi poolt näidend „Uus naine“. Kella kahe-teistkümneme ajal lõpevad ettekanded.

Algavad mängud ja tantsud.

Alma oli tantsu algul puhvetisse läinud ja ajas seal ühe naisseltsilisega juttu, kui Selma õhetava näoga tema juurde jooksis ja hüüdis:

„Alma, kuhu sa kadusid? Tahtsin sinuga ju esimest valssi tantsida. Tule vaata, kui lõbusad on täna kõik inimesed!“

Lähme!

Saali uksele jõudes näitas Selma tantsijate peale:

„Vaata, näed, kõik noored ja vanad on täna tantsimas!“

„Ega meiegi teistest maha ei jää“...

Ja nad kadusid tantsijate keerdu.

* * *

Järgmisel õhtul oli saal piduehtes, kesk saali valgete linadega kaetud lauad, millel värsked lõhnavad lilled ja haljad kuuseoksad. Iga pidulise jaoks on valmis pandud tee, võileivad ja maiustused.

Naisseltsiliste isetegevuse õhtu avatakse keelpillide orkestri saatel. „Naistöölise ja naiskolhoosniku“ toimetuse poolt kutsutakse üles naisseltsilisi oma ajakirja ümber koonduma, kirjasaatjaid ja tellijaid juurde võtma.

Sm. Radik teatab, et Ameerika eestlastest naisseltsilised kavatsevad oma proletaarset ajakirja välja andma hakata. See teade võetakse suure vaimustusega vastu. Otsustatakse Ameerika eestlastest naisseltsilistele „Naistöölise ja naiskolhoosniku“ kaudu tervitust saata.

Näitelaval esinevad Kiira Emeljanova, Floora Ahelik, Adi Teiter ja Sigrí Vask tantsudega. Muusika ettekannetega esinevad sm. Esop ja Majeovski. Iseäranis meeldivad pidulistele meestekvarteti laulud. Vaheajagadel laulavad pidulised revolutsioonilisi laule. Pidul valitseb ühine ja üksmeelne proletaarne tunne.

See kõik teeb piduliste meeleolu ülendavaks ja kindlustab sidet naisseltsiliste seas oma ajakirja „Naistöölise ja naiskolhoosniku“ ümber koondamiseks ja aitab veel kõrgemale tõsta hulgalist tööd naiste seas E. T. Haridusmajas.

Netti Pärnasaar.

ROHKEM TÄHELEPANU VÄHEMUSRAHVUSTE TÖÖLE

Käesoleva aasta algul korraldasime meie, Volodarski õmblusvabrikus töötavad eestlased, üldkoosoleku, kus organiseerisime jooksva poliitringi, mis kaks korda kuus koos käib. Selles poliitringis arutame ja töötame läbi partei ja nõukogude valitsuse otsusi ja Eestimaa tööliikumise küsimusi oma keeles. Ringi tööle teeb raskusi aga see, et vabrik töötab kolme vahetusega ja selle tõttu ei saa kõik tööliised järjekindlalt ringi õppusest osa võtta.

Suuremaks takistuseks poliitringi tööle on aga see, et vabriku valitsus ja parteikomitee ei pööra väärilist tähelepanu vähemusrahvuse töö peale. Vaatamata meie nõudmistele, ei ole poliitringi siimaani veel üldisesse ringide nimekirja võetud, ega ka meile poliitõppuse läbiviimiseks tuba antud, nii et tihti ruumi otsimise peale palju aega asjata kaduma läheb. Ja kui vahest meile tuba lubataksegi, siis juhtub tihti niisugune lugu, et senikaua, kui ringi liikmed kokku tulevad, on seegi tuba juba teisele ringile ära antud ja meie peame jälle hulk aega mööda vabrikut kolama, enne kui mõne vaba nurga leiame, kus õppust võime korraldada. Kuid kõigi nende takistuste peale vaatamata, püüame siiski poliitõppust läbi viia ja nõuame parteikomiteelt vähemusrahvuse tööle kaasaaitamist.

Peale selle oleme sm. V. Kingissepa nim. E. T. Haridusmajast eestikeelse liikuva raamatukogu vabrikusse toonud ja üksikuid „Naistööliste ja naiskolhoosniku“ numbreid müügi jaoks, ning organiseerime tema tellimiste vastuvõtmist.

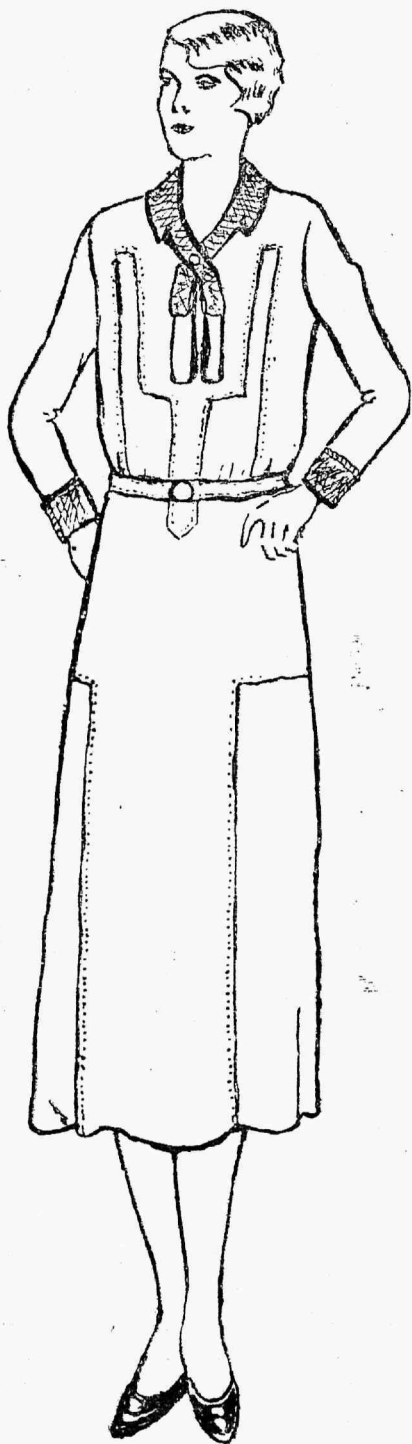
SI. M. KÜTT

Töötab 1927. aastast saadik Volodarski nim. õmblusevabrikus. Oma tööstusplaani täidab 130–140 prots. Teda on 6 korda premeeritud. 1933. a. sügisel võttis osa raiooni, detsembris oblasti parteikonverentsidest. 1933. a. detsembris organiseeris Volodarski nim. õmblusevabrikus poliitringi eestlastest tööliste seas.

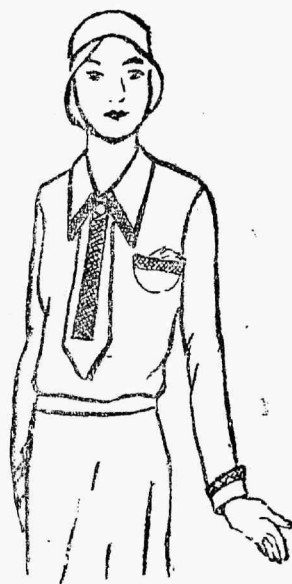
Meie, Volodarski nimelises õmblusvabrikus töötavad eestlastest naistöölised ühenevad naistöolistega, teame, et enda poliitilise tasapinna tõstmisega kindlustame ka tööstusplaani kiiremat ja omadusliselt paremat täitmist.

Meie vabrikus ei tohi olla ühtegi naistöolist, kes partei XVII kongressi materjalide läbitöötamisest osa ei võta!

M. Kütt.

Kleit

Pluus

Lapse kombinee

Vastutav toimetaja: S. Allermann.

Tehniline toimetaja: A. Lukin.

Väljaanne № 41 Ladumisele antud 4/IV 1934. Trükkimiseks alla kirjutatud 14/IV 1934. Paber 74×105. Trükip. 1. Trükit. 1. p. 85.680. Trükit. üldse 85.680 t. Lengorlit 8539. Tiraash 1200 eks. Töö № 5179. „Külvaja“ trükikoda, Leningrad, Dsershinski uul. № 49.

SISUKORD:

Poliitiline osa:

	Lhk.
1. Partei XVII kongressi otsused hulkadesse	1
2. <i>S. Kirsch.</i> — Naiskolhoosnikud, kevadise külvi lõõklaste esiridadesse	2
3. <i>Helle Kochberg.</i> — Heledalt säravad Sviiri tuled	4
4. <i>Helle Kochberg.</i> — Svirstroi (luuletus)	5
5. <i>S. K.</i> — Imperialistide ettevalmistused uuele sõjale ja nende „hoolitsemine“ naiskaadrite kasvatamise eest	6

Ilukirjandus:

6. Eessaare Aadu	8
7. <i>Eessaare Aadu.</i> — Peet ja lida	—

Sõnumid:

8. <i>Petrova.</i> — Võitlus teise viisaastaku eest	11
9. <i>V.</i> — Uutmoodi, kultuurselt elada	—
10. Võitluses haridustöölise kaadrite eest	12
11. <i>Netti Pärnasaar.</i> — Meie pidu	13
12. <i>Kütt.</i> — Rohkem tähelepanu vähemusrahvuse tööle	15

Näputöö:

Kleit, pluus, lapse kombinee	16
--	----

„РАБОТНИЦА И КОЛХОЗНИЦА“ № 4 (59)

Ежемесячный журнал на эстонском языке.

Издательское Товарищество Иностраных Рабочих в СССР, Ленинград, Апракени переулок № 2
Välismaatööliste Kirjastusühisus NSV Liidus, Leningrad, Apraksini põikuliit № 2

Hind 60 kop.

EESTI
RAHVUSRAAMATUKOGU
AR